

Lk 18,9 -14

Cesta k Božímu soudu

1. K poslednímu soudu
2. Na základě skutků
3. Na základě milosti
4. Co ob stojí?

Bratři a sestry,

dnešní čtení církve nás směřuje k jednomu z podobenství Pána Ježíše Krista.

Podobenství, které se dotýká základů života víry. Dotýká se, řečeno s Biblií, posledního soudu. Je-li něco naposled, už se to nebude opakovat, a pak to dostává mimořádnou, kvalitu. Slova na konci našeho dnešního textu z evangelia to připomínají: „*Neboť kdo se povyšuje bude ponížěn, a kdo se poníží bude povýšen.*“ Tato slova mluví, k nám, k té opravdu poslední chvíli.

Podobenství, zapadá do jejich i našeho života, odráží naši mentalitu.

Jsou v něm dva muži. Oba vstoupili do chrámu. Jeden z nich byl farizeus, a druhý celník. Oba se modlí. Farizeova modlitba se podobá té, která se zachovala v Talmudu, což je kniha o židovské tradici. Cituji „*Děkuji ti Pane, můj bože, že jsi mi dal podíl mezi těmi, kdo sedí v Ješivě, a ne s těmi, kteří sedí na rozích ulic.*“ Ješiva byla biblická židovská škola, sloužila ke studiu Talmudu a Písma.

Farizeus a mnozí z jeho kruhů se na člověka zvenčí dívali s velkou dávkou nadřazenosti. Jejich znalost Písem, jejich náboženská praxe byla na výši. Dnes bychom jejich aktivitu ve sboru možná také ocenili. Ale jak je vidět, nese i kyselé ovoce. Farizeus pak oslovil Hospodina takto: „*Postím se dvakrát do týdne, dávám desátky ze všeho, co získám.*“

Ano, on dával desátky i z toho, co koupil, ač to zákon nevyžadoval. Modlitba byla povinná jednou, v den smíření. Je z toho patrné, že jeho myšlení k Bohu a praxe víry, směřovala k množství náboženských úkonů. I církev Kristova uplatnila takový tlak na člověka, tzv. spasení pomocí skutků. Pod něj se dostal i otec reformace, Martin Luther. Kněz, který sám hledal ve skutcích zákona naplnění Hospodinova slova. Ale nenašel.

Toto snažení ho dovádělo k bezesným nocím a hodinám nad Písmem. Bez výsledku.

A co náš farizeus? Udělal si ze svého náboženství skutků výsadu. Před Hospodinem vedl jen svůj dialog, od takových, jako byl celník vzadu se distancoval. Možná si myslel, že tuto pózu nadřazenosti dává sám Hospodin, děkoval za ni.

„*Bože děkuji ti, že nejsem jako ostatní lidé, vyděrači, nepoctivci, cizoložníci, nebo jako tento celník.*“ A dostal se daleko od toho druhého vzadu. Jeho vzdálenost byla ve způsobu života, víry navenek. A působivých gest.

A pak je tu celník. Člověk, který si je vědom, že v chrámu nemá, co dělat. A když už, tak někde vzadu. V jediné v co doufá, je boží milosrdenství. Vždyť jen to může odčinit jeho problematické postavení před Hospodinem a mezi lidmi. Neměl sílu pozvednout ani ty oči k nebi, a tím dostat předpisu pro modlitbu v chrámu. Stál docela vzadu, bil se do prsou a modlil se, „*Bože, slituj se nade mnou hříšným.*“

Máme tu dva naprosto rozdílné přístupy vůči Bohu i vůči svému okolí. Mnozí si mysleli, že ten první, farizeův, Ježíš ocení. A přece Ježíš řekne: *Pravím vám, že ten celník se vrátil ospravedlněn do svého domu, a ne farizeus.*

Dostáváme se tak bratři a sestry, k otázce. Jak lze před Bohem, jak lze před jeho konečným rozhodnutím obstát. Jak lze obstát v životě víry vůbec. Lze preferovat skutky zbožnosti, to čím se mohu vykázat, doložit pravidelnou náboženskou praxí. A nebo nejdřív přijmout fakt, že nejsem na tom jinak, než ten celník.

Že to, co dělám, myslím samo o sobě, ještě nevede k záchraně. Ne před Bohem. Lidé možná nějakou moji horlivost ocení, ale u Hospodina rozhoduje celníkova slova, „*Pane, jsem člověk hříšný, odpusť mi bože.*“

Jsem si jistý, že to je jediná opora proti praxi mnohých z řad farizeů. Chrání před soudem nad druhými lidmi. Připomíná slova Písma, „*Nesudte, abyste nebyli souzeni, neboť jakou měrou měříte, takovou bude i vám naměřeno.*“ Marnost farizeova postojе přijal i Luther sám. Prohlédl pod mocí Písma Ef , 5,8

„*Neboť milostí jste spaseni skrze víru, spasení není z vás, je to Boží dar.*“ Máme před sebou dvě cesty, ale jen jedna před Bohem obstojí. Možná si položíme otázku, a co skutky. Dobré skutky. Ano, *víra bez skutků je mrtvá*, I tato slova apoštola Petra platí. Ani bez nich, bez dobrých skutků neobstojíme. Ale jen když jejich podhoubím je modlitba celníkova. Ale tu se ptám se i já. Kde se bere v člověku odvěká touha se prosazovat a na své skutky i před bohem poukazovat? Něco nám k tomu říká příběh o Kainovi a Abelovi.

Hospodin Kainovi doporučil, konej dobré skutky. Jinak se v tvém srdci uhnízdí zlo a závist. A tak se také stalo. Kain zabil svého bratra Abela. Proč, protože na jeho Abelovu oběť Hospodin shlédl. A na tu Kainovu ne. Hospodin zvolil. On sám rozhodl.

Říká se, že Abel spoléhal při své práci rolníka na Hospodina více, než Kain, byl lovcem. A to se Kaina dotklo, přivedlo k hříchu, měl sebe za víc, než vůli Boží.

Spolehnoutí se na Hospodina v dobrém i zlém, po celý život. To je ono. Žít aktivně a s velkou dávkou naděje. Vědět, že Hospodin nás vidí a chrání. V tom tkví naše šance. I ve chvíli až budeme před Hospodinem skládat účty.

Podržme si vědomí Abelovo i celníkovo, že o všem rozhoduje zcela svébytně Hospodin sám. Nikdo jiný do jeho rozhodnutí v konečné fázi nedokáže vstoupit.

Celníkovi, i Lutherovi přinesla milost boží ospravedlnění. Luther začal věci vidět z nového úhlu. Stal se otcem reformace. Položil základy našeho evangelijního křesťanství. V něm stojíme, jím žijeme, jeho sílu přijímáme. Otázka, co je víc, já moje skutky, moje kritika věcí lidí navenek, nebo milost Boží, na které jsem zcela odkázán? To občas může přijít.

Vždyť pamatovat na milost boží, to není snadné. Pomocí je nám slovo, které následuje po našem textu, *...nebudete-li jako děti, nevejdete do božího království.*

Jde tu o vydanost bohu, se té dětské, ta hledá ochranu u matky, u rodičů, v kruhu rodiny. Je sama o sobě bezbranná, závislá i očekávající. A to to, co pomáhá i nám, bratři a sestry. Abychom si uchovali pokorné srdce i nadějného ducha. Protože k naději i k životu sílu ospravedlnění a milosti boží potřebujeme. Amen.